

Van: Godelieve Mars

Verzonden: vrijdag 3 maart 2023 17:50

Aan: Griffie-Hillegom <Griffie-Hillegom@HLTsamen.nl>; griffie@katwijk.nl; Griffie-Lisse <Griffie-Lisse@HLTsamen.nl>; griffie <griffie@noordwijk.nl>; Griffie-Teylingen <Griffie-Teylingen@hltsamen.nl>

Onderwerp: ter informatie aan de raden - brief aan provincie Zuid-Holland voortzetting landschapstafels

Beste griffies,

Graag onderstaand bericht en de brief in de bijlage ter informatie aan de raadsleden sturen.

Hartelijk dank.

Beste raden,

Sinds 2010 voeren we in de Duin- en Bollenstreek projecten groen -landschap, recreatie, natuur, erfgoed- uit volgens opeenvolgende gebiedsprogramma's. In 2016 hebben wij met het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek voor die uitvoering een programmasubsidie gekregen van de provincie. De provincie refereert hieraan als "landschapstafel". Deze subsidie heeft de uitvoering enorm gestimuleerd (zie de raadsbrief dd 17 september 2021 over dit onderwerp).

In 2019 heeft de provincie deze subsidie echter afgeschaft. Omdat we nog bezig waren met de uitvoering van het programma en we de subsidie pas dit jaar moeten verantwoorden aan de provincie, heeft dat tot op heden niet tot vertraging geleid. Wel speelt bij ons -en bij andere landschapstafels in Zuid-Holland- de vraag hoe nu verder. Zonder externe financiering en met beperkte middelen vanuit de gemeenten, zal de uitvoering van een volgend gebiedsprogramma minder succesvol zijn.

Om die reden hebben de gezamenlijke landschapstafels bijgaande brief aan GS en PS gestuurd. Hopelijk leidt dit tot een heroverweging na de verkiezingen, zodat we dan weer volop kunnen inzetten op het bloeiend en boeiend maken van de Duin- en Bollenstreek.

Met vriendelijke groet,
Godelieve

Ir. G.C.H. Mars,
programmamanager

Landschapstafel Landschap Recreatie Natuur Erfgoed Duin- en Bollenstreek

T 071 36 60 000 (algemeen)

Postbus 298

2200 AG Noordwijk

Landschapstafel Haringvliet

DUIN HORST & WEIDE

Van de zilte zee tot aan het groenste gras

Landschapstafel Bijzonder Provinciaal
Landschap
Midden-Delfland

Datum: 14 februari 2023

betreft: Een succesvolle samenwerking: voortzetting en stimulans regionale landschapstafels

Geachte leden van de Provinciale Staten,
Geachte leden van Gedeputeerden Staten,
Geachte lijsttrekkers van de deelnemende kieslijsten aan de Statenverkiezingen in Zuid-Holland,

Wonen en groen gaan hand in hand.

Van de duinen en de bollen tot de horsten en de weiden, van de plassen en de meren tot de biotoop van dorp en stad: het Zuid-Hollandse landschap is een uniek veelkleurig schouwspel. Meer dan dat, het is de plek waar wij wonen, waar we werken, waar we recreëren en bewegen, waar we onthaasten, waar we de natuur beleven en waar we gezond en vitaal blijven. Maar onze waardevolle landschappen staan onder druk. Klimaatverandering, de energietransitie, de woningbouwopgave, stikstofproblematiek en de groei van het verkeer zijn slechts een paar van de factoren die druk uitoefenen op de schaarse ruimte in onze provincie, de drukste en dichtstbevolkte van het land. Zeker nu steden nog verder gaan verdichten, is er meer behoefte aan groen, en aan groen met kwaliteit! Samenwerken is daarom belangrijker dan ooit. Wij, de diverse landschapstafels en vertegenwoordigers van de regio, doen u daarom het aanbod om in nieuwe bestuursperiode samen te werken aan een sterk en gezond Zuid-Hollands landschap.

Een succesvolle samenwerking: de landschapstafels

In de collegeperiode 2015-2019 gaf de provincie de mogelijkheid aan regio's om zich te organiseren in landschapstafels en een gezamenlijke aanvraag te doen voor meerjarige programmafinanciering vanuit de Subsidieregeling gebiedsprogramma's groen (Sgg). Dit heeft indertijd geleid tot ambitieuze groenblauwe meerjarenprogramma's met daarin projecten die aansluiten bij provinciale ambities en kunnen rekenen op lokaal en regionaal draagvlak. De afgelopen jaren is door de landschapstafels hard gewerkt aan de realisatie van deze meerjarenprogramma's. Middels intensieve samenwerking met uiteenlopende partijen zijn velerlei projecten op het gebied van natuur, landschap, recreatie en educatie uitgevoerd. Behalve de provincie hebben ook partijen uit de regio zelf stevig geïnvesteerd in projecten. Dan gaat het bijvoorbeeld om gemeenten, regionale samenwerkingsverbanden (zoals Holland Rijnland), terreinbeheerders en in sommige regio's ook private partijen. De provinciale subsidie was als katalysator hierbij onontbeerlijk.

Voorbeelden van succesvolle projecten zijn:

- De aanleg van het Singelpark, het langste stadspark van Europa, dat de historische binnenstad van Leiden op natuurlijke wijze verbindt met de regio (Leidse Ommelanden)
- De aanleg van wandel- en fietspaden in De Boterhuispolder (Leidse Ommelanden)
- Het Landgoedpark Nieuw Leeuwenhorst is met een entree beter en veiliger bereikbaar gemaakt, een slecht ontsloten stuk bos is ingericht als struin- en speelbos met natuurlijke uitdagingen voor jong en oud. (Duin- en Bollenstreek)
- Het saneren van 23 hectare verspreid liggend glastuinbouw, het succesvolle Programma Duurzaam Boer Blijven, aanleg weidevogelkerngebieden en het herstel van oude landschapselementen (Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland)
- Gebiedsontwikkeling Quackstrand met onder andere: groter strand en een boulevard (Voorne Putten)
- Een groene entree naar Duin Horst & Weide door de optimalisatie van de overgang van Koekamp naar het Haagse Bos en verbetering van de overgang van KJ-plein naar Koekamp. (Duin Horst & Weide)
- De versterking van de natuur- en landschapswaarden in UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk, o.a. door het herstel van enkele molennerven (Waterdriehoek).

Prachtige resultaten die we alleen konden dankzij uw steun en de samenwerking via de landschapstafels en de Provincie Zuid Holland!

Financiële bijdrage provincie

De goede ervaringen met deze efficiënte organisatievorm, de prettige werkwijze en de concrete resultaten hebben er toe geleid dat een aantal tafels een nieuw meerjarenprogramma heeft opgesteld. De provincie heeft in 2020 besloten om geen financiële bijdrage meer te leveren aan de nieuwe gemeenschappelijke programma's van de Landschapstafels. Het effect daarvan is pijnlijk merkbaar: na jaren van succesvolle investeringen en samenwerking, zien we nu nieuwe uitvoeringsprogramma's vertragen of zijn deze zelfs stil komen te liggen. Ondanks de gemeenschappelijke ambities van de provincie en die van de Landschapstafels, is de financiële fundatie voor de continuïteit van de uitvoering van projecten door de landschapstafels vrijwel verdwenen. Om vergelijkbare redenen komen de ambities van Nationaal Park Hollandse Duinen ook moeilijk van de grond. Ook de bijdrage voor beheer is verminderd en zelfs gestopt.

De provincie heeft vanaf 2020 vele sectorale en kleinere subsidies ingesteld. Hoewel goed bedoeld, hebben deze volgens ons niet het gewenste resultaat bereikt. Deze worden pas op een laat moment

bekend gemaakt en er moet snel gereageerd worden. Ook zijn ze vaak gericht op ontwikkelingen terwijl er zijn structurele middelen nodig voor beheer. Dit maakt het voor de gebiedspartijen onoverzichtelijk waarvoor wel en niet subsidie is te verkrijgen, wanneer en door wie aan te vragen. Meestal gaat het om relatief lage maximale subsidiabele kosten, zodat grote intergemeentelijke projecten hier niet erg bij gebaat zijn. Coördinatie op gebiedsniveau van de uitvoering van inrichting en processen om de provinciale en de gemeentelijke doelen te dienen, is lastig met deze versnippering.

Voor de diverse deelnemers van de verschillende Landschapstafels is het hierdoor lastig om het voorliggende Meerjarenprogramma tot uitvoering te brengen. Financiering en bij behorende ambtelijke capaciteit zijn moeilijk te organiseren. De uitvoeringskracht lijdt hieronder. De huidige methode is inefficiënt en ondoelmatig. En dat terwijl investeringen en goed beheer van onze landschappen gezien de grote uitdagingen van verstedelijking en verduurzaming nu belangrijker is dan ooit. Ons buitengebied is te belangrijk om te laten versnipperen en verloederen. De methodiek van de landschapstafels past juist goed bij de urgentie van de opgaven en de benodigde flexibiliteit en daadkracht. En daarom maken wij u een aanbod en een verzoek.

Aanbod van de tafels, verzoek van de tafels

Zowel de provincie als de diverse deelnemers aan de landschapstafels vinden het belangrijk om natuur, landschap en recreatie te versterken. De landschapstafels hebben bewezen een goede uitvoeringsorganisatie te zijn om de ambities voor het versterken van de leefbaarheid door natuur, landschap en recreatie te versterken en in een aantal gevallen in duurzame landbouw te investeren. We willen de provincie aanbieden om van deze bestaande structuren gebruik te maken. Met onze kennis en gedrevenheid voor de regio, kunnen we op lokaal niveau uitvoering geven aan uw provinciale ambities en opgaven en die van de gemeenten zelf. Gebruik ons om provinciaal beleid te realiseren! Samen staan we sterker voor gezonde, duurzame en aantrekkelijke landschappen.

Ook in de uitvoering van de gebiedsprogramma's, die de provincie nu opstelt voor kust en duinen, voor de veenweidegebieden en voor de delta, kunnen de landschapstafels een uitvoeringspartner zijn. Zo kan samen met de partners opgetrokken worden om als uitvloeisel van het Nationaal Programma Landelijk Gebied de doelstellingen te bereiken voor de aanpak stikstof, landbouw en verbeteren waterkwaliteit, naast die voor recreatie en natuurontwikkeling.

Daarvoor hebben we wel uw steun nodig. De landschapstafels zijn bewezen effectief gebleken. En ook in de toekomst kunnen wij de verbindende schakel zijn tussen provincie, gemeenten en maatschappij. U, de provinciale bestuurders van nu én van de toekomst, kunt ons daarbij helpen door in het coalitieakkoord het belang van de landschapstafels te onderschrijven en voor de komende bestuursperiode voldoende middelen vrij te maken voor landschappelijke expertise, ondersteuning van de landschapstafels en (co-)investeringen in groene, gezonde landschappen.

Graag willen de Landschapstafels met u in overleg hoe onze wederzijdse ambities te realiseren en welke rol de provincie daarin kan spelen. Ik nodig u daarom van harte uit om samen met ons verder te spreken en verder te werken over de versterking van ons natuurschoon. Wij zien uw reactie graag tegemoet!

Hoogachtend,

Ashley North, voorzitter landschapstafel Leidse Ommelanden

Mede namens de voorzitters van Holland Rijnland en de landschapstafels:

- Duin, Horst & Weide
- Voorne-Putten
- Duin- en Bollenstreek
- Waterdriehoek
- Bijzonder Provinciaal Landschap van Midden-Delfland
- Haringvliet